
Werkwijze

Lezenderwijs

Mei 2019

Passenderwijs

Uit evaluaties is gebleken dat de leesbegeleiding van Stichting Passenderwijs positief wordt gewaardeerd door het onderwijsveld, de ouders en de leerlingen. Leesbegeleiding is onderdeel van de basisondersteuning en daarmee een verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Gezien de positieve evaluaties is besloten de leesbegeleiding beschikbaar te houden in het kader van dienstverlening welke door Passenderwijs tegen vergoeding beschikbaar wordt gesteld.

Visie

Een goede technische leesvaardigheid vormt de basis voor schoolsucces. Iedere leerling heeft recht op optimale begeleiding bij het leren lezen, ook wanneer deze niet vlot of afwijkend verloopt. Een korte intensieve individuele begeleiding, afgestemd op de onderwijsbehoefte van de leerling geeft zicht op de mogelijkheden van de leerling. Een enthousiasmerende, gevarieerde en instructievolle begeleiding leidt tevens tot handelingsgerichte adviezen. Hiermee kunnen leerlingen komen tot een zo vloeiend mogelijke technische leesvaardigheid met begrip van inhoud, gebaseerd op leesplezier en leesinteresse.

Doelstelling Lezenderwijs

Met Lezenderwijs beoogt Passenderwijs in een vroeg stadium leesproblematiek op woord- en tekstniveau gericht aan te pakken en weer aansluiting te realiseren bij het leesproces binnen de groep van het kind. Tevens wordt getracht een vergroot competentiegevoel, meer inzicht in het eigen functioneren en het wegnemen van frustraties te realiseren.

Naast algemene doelen worden individuele doelen bepaald. Deze worden na observatie en analyse van het leesproces en zo mogelijk in samenspraak met de leerling opgesteld. Hierbij kan gedacht worden aan: zingend lezen, verhoging van de mate van vloeiendheid bij het lezen, langere woorden in klankstukken kunnen verdelen of foutenpercentage verminderen. Naast de kindgerichte doelen wordt de leerkracht in de groep ondersteund bij het toepassen van handelingsgerichte leesadviezen.

De ouders worden intensief betrokken bij het leesproces en zijn een aantal keren aanwezig bij de begeleiding. Zij leren hun kind positief te begeleiden en krijgen zodoende meer zicht op de mogelijkheden van hun kind en de moeilijkheden die hij/zij ondervindt.

Doelgroep

Leerlingen eind groep 3, groep 4 en groep 5 waarbij de leesontwikkeling zeer vertraagd of slecht op gang komt. De keuze voor deze doelgroep is ingegeven door de wetenschap dat investeren in deze leerjaren het meeste rendement oplevert.

Uitgangspunten begeleiding

Uit de informatie die school en ouders verstrekken en door gerichte observatie tijdens de leeshandeling wordt een individueel programma, afgestemd op de leesbehoefte van de leerling opgesteld. Het programma kent twee algemene uitgangspunten.

Het verhogen van het technisch leesniveau

Binnen de begeleiding staan met name fonemisch bewustzijn (besef dat woorden uit klanken bestaan) en automatiseringsaspecten centraal. Uitgangspunt is een systematische en stapsgewijze opbouw van de oefeningen binnen de begeleiding. Op basis van deze benadering worden per leerling beslissingen genomen wat betreft inhoud (deelvaardigheid, woordniveau en tekstniveau) en aanbod (auditief, visueel, tactiel, motorisch (met klankgebaren)). Een aangepaste gerichte leesinstructie per sessie is cruciaal, gevolgd door begeleide inoefening. De inzet is om geconstateerde 'gaten' te dichten.

Het positief beïnvloeden van emotionele aspecten die een rol spelen bij leesproblemen

De leerling wordt betrokken bij benoemen van haalbare doelen en het inzichtelijk en visueel maken van vorderingen. Door een positieve benadering, gerichte specifieke feedback, coaching tijdens het lezen, voldoende succeservaringen en vormen van beloning toe te passen, wordt de betrokkenheid van de leerling en daarmee het leesplezier vergroot.

Gehanteerde methoden

Lezenderwijs werkt o.a. met de methode: 'Leeslijn' en 'Leesbalans'.

Daarnaast wordt gewerkt aan de automatisering m.b.v. 'Flits' en het '25 woordenpakket'.

Voor het lezen van teksten kan gebruik gemaakt worden van het programma 'Kurzweil', dat in meer of mindere mate wordt gebruikt om de vloeiendheid van het lezen te bevorderen.

Naast bovengenoemde methoden wordt in het kader van afstemming op de individuele leesbehoefte aanvullend gebruik gemaakt van diverse boeken en materialen zoals magnetische letters, leeswieltjes, Spreekbeeld (klankgebaren), samenlees boeken, toneelleesboeken, moppen, rijmpjes en informatieboekjes.

Ter bevordering van het leesplezier wordt, naast de pedagogische kwaliteiten van de begeleider, gebruik gemaakt van extra middelen (kwartetten, Zinvuller, Draaitaal, ladderspel, lotto etc.) en bijvoorbeeld de Donald Duck junior. Een duidelijke structuur en veel variatie maakt het makkelijker om het kind 45 minuten te boeien.

Onze 'kruisjeskaart' maakt goed zichtbaar voor het kind hoeveel er gewerkt/geoefend wordt. Een volle kaart is een speciale medaille of klein cadeautje waard.

Er wordt tijdens elke sessie gewerkt op letter/klank- woord- en tekstniveau.

Er wordt leesinstructie gegeven en een duidelijk aandachtspunt genoteerd in het logboekjes voor de begeleiders thuis en op school.

Afstemming met school en ouders

Het is voorafgaand aan de begeleiding voor de leerkrachten en ouders/verzorgers duidelijk welke inzet er van hen verwacht wordt gedurende de periode. Het doel is om met vereende krachten het technische lezen een 'boost' te geven. De leerling moet zich van alle kanten gesteund voelen.

Van ouders wordt verwacht dat zij zes dagen per week, minimaal 15 minuten per keer, met hun kind met het materiaal van Lezenderwijs werken. Ouders worden geacht aanwezig te zijn bij de 1^e begeleiding en halverwege de begeleiding of vaker indien gewenst. De overige communicatie wordt gevoerd middels het logboekje en, indien nodig, bij het halen en brengen.

Op school wordt gekeken naar de mogelijkheden; minimaal 2 keer per week wordt uit de leesbox gewerkt. In principe met een professional.

De leerkrachten/ouders worden geïnformeerd middels het logboekje. Als het kind tussentijds getoetst wordt, ontvangt de school dit overzicht per e-mail. De school toetst de leesvorderingen in principe niet tijdens de begeleiding. Er wordt ook geen extra huiswerk aan de leerling gegeven tijdens de begeleidingsperiode.

Evaluatie

Na de begeleiding worden de vorderingen, bevindingen en handelingsgerichte adviezen door de begeleider op schrift gesteld. Dit verslag wordt in het eindgesprek met ouders en een vertegenwoordiger van school besproken. Het gesprek is gericht op de begeleiding ná de leesbegeleiding. Het eindgesprek vindt plaats op de locatie van de leesbegeleiding.

Om de opbrengst van de Lezenderwijs in kaart te brengen, wordt gekeken naar didactische opbrengsten en opbrengsten in de leervervaardelijke sfeer.

Didactische opbrengsten

Didactische opbrengsten worden gemeten na elk blok met methode-onafhankelijke toetsen (grafemtoets, DMT en AVI eventueel aangevuld met Brus en Klepeltest). Per kind worden vooraf persoonlijk streefdoelen opgesteld.

Opbrengsten in de leervervaardelijke sfeer

Ontwikkelingen met betrekking tot zelfvertrouwen, leesplezier, betrokkenheid, motivatie, concentratie worden opgenomen in het eindverslag en komen mondeling aan de orde tijdens het eindgesprek.

Waar vindt de begeleiding plaats?

De leerlingen worden op jaarlijks vast te stellen vaste locaties begeleid. Het vaststellen van een locatie is afhankelijk van geografische ligging en de bereidheid van de school om als Lezenderwijs locatie te fungeren. In 2019-2020 zijn de volgende locaties vastgesteld: Schepershoeke (Breukelen), De Kristal (Maarssenbroek), De Keerkring (Woerden), Paulusschool (Abcoude), Julianaschool (Wilnis) en Hobbitstee (Montfoort).

Wat is de frequentie

Individuele begeleiding vindt plaats in een blok van 15 begeleidingen gedurende 2x per week waarbij een sessie 45 minuten duurt.

Wanneer komt een leerling in aanmerking voor Lezenderwijs?

Om te bepalen of leerlingen in aanmerking komen voor Lezenderwijs wordt gekeken naar de volgende criteria:

1. Didactische leeftijd binnen de bandbreedte 7 – 30
2. Sprake van leesachterstand (onvoldoende DMT score en AVI score)
3. Leerling profiteert onvoldoende van het leesaanbod in de groep en laat gedurende een interventieperiode op school onvoldoende vooruitgang zien
4. Emotionele aspecten (bijv. demotivatie, faalangst) die de lees/leer ontwikkeling bedreigen
5. Indien de leerling niet voor vergoeding van behandeling enkelvoudige dyslexie in aanmerking komt

Aanmelding en kosten

De school meldt de leerling aan bij het loket (loket@passenderwijs.nl) met het aanvraagformulier van Lezenderwijs (<https://www.passenderwijs.nl/aanmeldformulieren/>). Het loket beoordeelt op basis van de aangeleverde informatie of het kind in aanmerking komt. Indien er aanvullende informatie nodig is, zal contact worden opgenomen met de Interne begeleider van de school. Het loket zal altijd een mail sturen aan de aanvrager als ontvangstbericht.

Na sluiting van de termijn worden de leerlingen ingedeeld op de beschikbare plaatsen. Bij teveel aanvragen wordt inhoudelijk gekeken naar de mate van urgentie. Bij gelijke geschiktheid telt de datum van aanvraag.

Het loket meldt de IB-er dat de leerling geplaatst kan worden voor het volgende blok en vraagt via de mail een bevestiging van de plaatsing. Daarna volgt het toekenningsformulier. Enkele weken voor aanvang van het leesblok zal de betreffende leesbegeleider contact opnemen om de praktische zaken (o.a. wanneer de leerling naar de locatie komt) te regelen.

In uitzonderlijke gevallen is een 2^e periode leesbegeleiding mogelijk.

Contact

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de collega's van Lezenderwijs welke op onze website genoemd staan (www.passenderwijs.nl).